

TEXELSE COURANT

Ook voor Robbentochten goede belangstelling

Tocht met de 'Wormer 8' maakt publiek veel waddenwijzer

Allemaal met een zak vis naar huis

„Het gaat erom de mensen een idee te geven van wat er op de bodem van de Waddenzee leeft. We halen van alles naar boven en het leuke is dat de passagiers die krabben, schelpen en vissen nog mogen meenemen óók!” Dat zegt de heer A. C. Slooten, schipper van de Wormer 8, een tot hekkotter verbouwde sleepboot, die tweemaal daags met passagiers de Waddenzee opgaat. Dat gebeurt in het kader van de actie Wees wijs met de Waddenzee, die wordt gevoerd door leden van de jeugdorganisaties voor natuurstudie, de landelijke vereniging tot behoud van de Waddenzee en - niet te vergeten - het Texels Museum.

De 'Wormer 8', een tot hekkotter verbouwde stoere Oostzeesleper.

Uit wat schipper Slooten ons vertelt, blijkt dat het Museum, met name directeur G. J. de Haan, de grote gangmaker van deze boottochten is geweest, evenals trouwens van de Robbentochten, die ook dagelijks worden gemaakt. We staan naast de schipper in de stuurkast van de Wormer 8. We hebben het gezicht op het voordek, waar de passagiers zitten, vertederd kijkend naar het uit het gezicht verdwijnende Oudeschild, vanwaar we vijf minuten geleden zijn vertrokken. De stemming is goed; het weer is rustig. Maar ook bij enige wind ligt de Wormer 8 nog zo vast als een huis op de golven, vertelt Slooten. „Ja, wat wil je? Het is een zeewaardige Oostzeesleper met een groot eigen gewicht en een motor van 700 pk”

Texelstroom

Evenwijdig aan de Texelse oostkust varende koerst de Wormer 8 naar het Noordelijke „kopje” van de Texelstroom, oostelijk van Oosterend. Hier liggen de „visgronden” waar het net enkele malen overboord gaat. Een deel van het gezin Slooten vaart mee. Dochter Truus toont zich een enthousiaste propagandiste door de megafoon te grijpen en in twee talen de passagiers te verwelkomen. Ze vertelt dat het doel van de actie is het behoud van de Waddenzee in de huidige staat en ze betoogt dat dit in de eerste plaats in het belang is van de mens, die recht heeft op een dergelijk stuk ongerept natuurgebied met de complete voedselketen, die het zo boeiend en uniek maakt.

Oude bekende

„Gerrit de Haan is een oude bekend van me", vertelt Slooten als hij uitlegt „hoe het allemaal gekomen is". „Als animator van de Wees-wijs-actie vroeg hij om Robbentochten te gaan houden. Nou, dat was geen eenvoudige zaak. Ik wilde er graag aan beginnen, want ik had een paar boten overtollig en ik voelde wel voor die actie". Het gesprek staakt. Slooten heeft de blik gericht op een Helderse garnalenkotter, die een stuk verderop voor anker ligt, kennelijk met moeilijkheden. De Wormer 8 draait erom heen en Slooten informeert met de megafoon of er troubles zijn. Op de kotter wordt bevestigend gereageerd, maar men kan de zaak met eigen middelen wel klaren en de Wormer 8 hoeft dus geen oponthoud te hebben.

„Ik voelde wel voor dit actie", vervolgt de schipper. „Maar toen ik wat gerekend had en met meneer De Gorter van TESO overleg had gepleegd, kwam ik tot de conclusie dat ik daar met dit schip en deze bemanning economisch niet zou uitkomen; niet zo verbazingwekkend, want TESO is er destijds ook mee gestopt. Het is een moeilijk zeegat en bovendien zou ik vanuit Oudeschild moeten opereren, want mijn schepen steken diep. We hebben toen nog geprobeerd een klein type landingsboot van de Marine te kopen, die maar 40 cm. diep steken en waarmee we vanuit het haventje van De Cocksdorp de tochten zouden kunnen maken. Maar zo'n ding was niet te krijgen en vanaf dat moment zochten we naar iemand, die wel in staat zou zijn de excursies te maken. Die hebben we gevonden. Piet Slik uit Oudeschild beschikte over een boot met platte bodem en kende het zeegebied bovendien als zijn broekzak. Hij was bovendien idealistisch genoeg om zich 24 uur van de dag voor het werk in te zetten. Want je kunt 's nachts niet weglopen bij een boot, die aan een steiger aan het Eierlandse Gat ligt. Je kunt rustig schrijven, dat het door het enthousiasme van Piet Slik mogelijk is geworden de Robbentochten te houden. Het loopt goed en er is veel belangstelling voor".

Goede belangstelling

Ook de tochten met de Wormer 8 vanuit Oudeschild hebben veel publiek getrokken, hoewel de belangstelling in het topseizoen werd getemperd door het vaak slechte weer. Maar in ieder geval staat vast dat volgend jaar op dezelfde voet wordt voortgegaan. We zijn intussen aangekomen op de plaats waar het net overboord moet. Er wordt tweemaal aan de bel getrokken en de veertig meter lange kabel waaraan het platvisnet zit, wordt gevierd. Een blik op het echolood zegt ons dat de grond 12 meter onder het schip zit, zo diep wordt dus gevist. Om zoveel mogelijk bewoners van de zeebodem te vangen, zit voor het net een ketting, die door de grond woelt. Alles wat op of zelfs gedeeltelijk in de grond zit wordt daardoor omhoog geworpen en in het net opgevangen. Een minuut of twintig wordt getrokken, dan klinkt andermaal de scheepsbel en wordt het net opgehaald. Vol spanning groepen de passagiers op de achtersteven bijeen. Eindelijk hangt het net boven water en kan door de jeugdige hulpbemanning van de Wormer 8 aan boord worden getrokken.

Hoop leven

Een ogenblik later ligt de vangst op het dek: een wriemelende hoop leven. Staartklappende schollen, botjes en scharren, boosaardig kijkende knorhanen en ponen, massa's zeesterren en vooral krabben, véél krabben, die het zijachterwaarts op een lopen zetten en een goed heenkomen proberen te vinden tussen de dicht opeen staande voeten van de passagiers. Soms springen die voeten geschrokken opzij en klinkt gegil, als ze van vrouwelijke passagiers zijn. Minder griezelig vinden ze de heremietkreeften, die hun weke achterlijf in een verlaten slakkehuis hebben verborgen. Het is doorgaans allemaal erg onschuldig gedierte, dat, boven water wordt gehaald, maar enkele keren is het gebeurd dat levensgevaarlijke pijlstaartroggen uit het net rolden en deze mochten beslist niet door de passagiers worden meegenomen. Ook Pietermannen zijn gevreesd, maar daarmee is het lijstje van gevaarlijke dieren uitgeput. Ook de kwallen die uit het net komen zijn niet gevaarlijk, want het zijn vertegenwoordigers van de meest voorkomende soort, de parasolkwal, wiens neteldraden te zwak zijn om door de menselijke huid te dringen. Onkunde op dit punt doet aan het strand menige bader verschrikt de zee uitrennen. Over het algemeen wordt gedacht dat alle kwallen steken.

Ook schelpdieren zijn meegekomen, zoals wulken, de bekende slakken, waarvan men de eikapsels op het strand kan vinden en die dan voor sponzen worden gehouden. Af en toe komt ook een inktvis mee: de gewone inktvis of zeekat, waarvan ieder de rugschilden kent als „zeeschuim", maar ook pijlintkvis en dwerginktvis. Het spreekt tot de verbeelding als wordt verteld dat deze dieren nauwe verwanten zijn van de griezelige octopus, die in allerlei soorten voorkomt o.a. diepzeevormen van kolossale grootte, die met de eveneens reusachtige potvissen gevechten op leven en dood kunnen leveren. De vangst wordt snel onder de passagiers verdeeld. Plastic zakken, die door de schippersdochter worden uitgedeeld komen nu goed van pas. De meeste belangstelling heeft men voor de (grote) platvissen.

Geen tong

Fijnproevers hopen op tong, maar die zitten er deze keer niet bij. De aanwezigheid van deze soort hangt nauw samen met het weer. De wind is de dag tevoren gedraaid en volgens de schipper zouden ze er wel kunnen zijn. Zo zie je maar weer: de natuur is vol raadselen en laat zich niet als een sommetje uitrekenen. Uit het net komen ook vissoorten, die heel makkelijk zijn te prepareren en dan als souvenir kunnen worden bewaard. De zeenaalden bijvoorbeeld; familieleden van het bekende zeepaardje. Deze vis heeft een leerachtige pantserhuid en kan gedroogd worden na enige dagen in een bad formaline te hebben gelegen. Hetzelfde geldt voor het harnasmannetje.

Nogmaals gaat het net overboord. Bij de ochtendvaarten wordt meestal twee keer gevist; 's middags drie keer. Zo maken de passagiers spelenderwijs kennis met de levende have van de Waddenzee. Mogelijk wekt dat meer diepgaande belangstelling voor de levensprocessen in dit natuurgebied en dat zou kunnen betekenen dat er weer enkele liefhebbers zijn bijgekomen voor wie de Waddenzee meer is dan een bij eb gedeeltelijk droogvallende vlakte, zoals op school is geleerd. En het gevolg daarvan zou kunnen zijn, dat die mensen van de Waddenzee zullen zeggen: Laat dat nu maar zo blijven, waarmee het doel van de actie zou zijn bereikt.

De Wormer 8 met passagiers

Bewerking: Cees Kingma

Foto's: Archief Henk Klein

voor <http://zaans-industrieel-erfgoed.nl/>

Juni 2014